

SYLABUS

A. Informacje ogólne

Tę część wypełnia koordynator przedmiotu
(w porozumieniu ze wszystkimi prowadzącymi dany przedmiot w jednostce)
łącznie dla wszystkich form zajęć (np. wykładu i ćwiczeń).
Część I nie dotyczy przedmiotów *zmieniających się co roku*.

Nazwa przedmiotu: Podstawy metodologii badań społecznych (380-SS1-2GPG)

Nazwa w języku polskim:

Nazwa w jęz. angielskim:

Dane dotyczące przedmiotu:

Jednostka oferująca przedmiot: Wydział Nauk o Edukacji
Przedmiot dla jednostki: Wydział Nauk o Edukacji - prz.stacjonarne
Cykl dydaktyczny: Rok akademicki 2020/21
Koordynator przedmiotu cyklu: dr Marta Kowalczuk-Wałędziak

Domyślny typ protokołu:

Egzamin

Język wykładowy:

polski

Skrócony opis:

Problematyka przedmiotu obejmuje podstawy wiedzy z zakresu metodologii prowadzenia empirycznych badań ilościowych i jakościowych w naukach społecznych oraz kryteriów ich poprawności. Studentki i Studenci są zapoznawani z podstawowymi założeniami obu orientacji badawczych oraz etapami przebiegu procesu badawczego w różnych typach badań.

Opis tj. profil studiów, forma studiów, rodzaj przedmiotu, dziedzina i dyscyplina nauki, rok studiów/semestr, wymagania wstępne, liczba godzin zajęć dydaktycznych z podziałem na formy prowadzenia zajęć, metody dydaktyczne, punkty ECTS, bilans nakładu pracy studenta, wskaźniki ilościowe

Opis

Profil studiów: ogólnoakademicki

Poziom studiów: studia pierwszego stopnia

Forma studiów: stacjonarne

Rodzaj przedmiotu: obowiązkowy, M_2 (Moduł podstawowy)

Dziedzina i dyscyplina nauki: nauki społeczne, socjologia, praca socjalna

Rok studiów/ semestr: II rok, sem. I

Wymagania wstępne (tzw. system zajęć i egzaminów):

teoretyczne podstawy pracy socjalnej, pedagogika społeczna, podstawy socjologii

Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

1. Znajomość podstawowej terminologii używanej w naukach społecznych.

2. Znajomość realiów praktyki społecznej, która poddawana jest badaniom empirycznym.

3. Umiejętność określania podstawowych procesów i zjawisk społecznych – ich istoty, struktury, uwarunkowań i skutków.

4. Zaangażowanie i odpowiedzialność za stan własnego procesu uczenia się.

Liczba godzin zajęć dydaktycznych z podziałem na formy prowadzenia zajęć: wykład - 15 godz.; ćwiczenia - 30 godz.

Metody dydaktyczne: prezentacje multimedialne, metody aktywizujące, problemowe, konsultacje, case studies

Punkty ECTS: 5

Bilans nakładu pracy studenta:

- udział w wykładach: 15 godz.

- udział w ćwiczeniach: 30 godz.

- przygotowanie do ćwiczeń: 50 godz.

- przygotowanie projektu badawczego: 20 godz.

- przygotowanie do egzaminu: 30 godz.

- udział w konsultacjach: 5 godz.

Wskaźniki ilościowe:

Nakład pracy studenta związany z zajęciami:

- wymagającymi bezpośredniego udziału nauczyciela: 50 godz.

- o charakterze praktycznym: 100 godz.

Literatura: *Należy wskazać wykaz lektur i innych materiałów obowiązujących do zaliczenia przedmiotu.*

Literatura podstawowa:

Babbie, E. (2004). Badania społeczne w praktyce. Warszawa: PWN.

Kubinowski, D., Nowak, M. (red.) (2006). Metodologia pedagogiki zorientowanej humanistycznie. Kraków: "Impuls".

Lukenchuk, A. (ed.) (2011). Paradigms of research for the 21st century. Perspectives and examples from practice. New York, Washington, Bern, Frankfurt, Berlin, Brussels, Vienna, Oxford: Peter Lang.

McLaughlin, H. (2011). Understanding Social Work Research. SAGE.

Palka, S. (2006). Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna. Gdańsk: GWP.

Palka, S. (red.) (2010). Podstawy metodologii badań w pedagogice. Gdańsk: GWP.

Palka, S. (2018). Wiązanie podejść metodologicznych w pedagogice teoretyczno-praktycznej. Kraków: „Impuls”.

Pilch, T., Bauman T. (2001). Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe. Warszawa: "Żak".

Rubacha, K. (2008). Metodologia badań nad edukacją. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Literatura uzupełniająca:

Bauman, T. (red.). (2013). Praktyka badań pedagogicznych. Karków: "Impuls".

Palaiologou, I., Needham, D., Male, T. (2016). Doing research in education. Theory and practice. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: SAGE.

Zalecenia Rady Narodowego Centrum Nauki dotyczące badań z udziałem ludzi

https://ncn.gov.pl/sites/default/files/pliki/2016_zalecenia_Rady_NCN_dot_etyki_badan.pdf

Efekty kształcenia/Efekty uczenia się: *Należy wskazać kierunkowe efekty kształcenia/efekty uczenia się zakładane do realizacji w ramach danego przedmiotu.*

- ma elementarną wiedzę o miejscu pracy socjalnej w systemie nauk społecznych oraz jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi (KA6_WG2);

- potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i w piśmie na tematy dotyczące pracy socjalnej z uwzględnieniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku wielu dyscyplin (KA6_UK1);

- posiada umiejętność prezentowania własnych poglądów, pomysłów, wątpliwości i sugestii, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych (KA6_UK3);

- ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, odczuwa potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia (KA6_UU1);

- ma przekonanie o wadze profesjonalnego podejścia do swoich obowiązków; poszukuje optymalnych rozwiązań i postępuje zgodnie z zasadami etyki (KA6_KR2).

Metody i kryteria oceniania: *Należy wskazać formy zaliczenia przedmiotu: egzamin, zaliczenie*

Metody problemowe i inne, aktywizujące studentów w procesie kształcenia

Formy zaliczenia przedmiotu: wykład – egzamin, ćwiczenia – zaliczenie na ocenę.

Zaliczenie cząstkowe ćwiczeń:

- ocena zadań przedmiotowych (wykonywanych indywidualnie lub zespołowo);

- ocena projektu badawczego wraz z propozycją narzędzia badawczego (wykonywanego zespołowo).

Ocena dostateczna z ćwiczeń - min 55% punktów możliwych do zdobycia na ćwiczeniach;

Ocena dostateczna z wykładu - min 55% punktów możliwych do zdobycia na egzaminie pisemnym.

Koordinator przedmiotu:

.....
data opracowania

.....
tytuł/stopień, imię i nazwisko

SYLABUS

B. Informacje szczegółowe

Tę część wypełnia każda osoba prowadząca w danym roku zajęcia z przedmiotu, osobno dla różnych form zajęć (np. wykładu i ćwiczeń).

Informacje o zajęciach w cyklu:

(pola wypełnia osoba prowadząca w danym roku zajęcia z przedmiotu osobno dla różnych form zajęć (np. wykładu i ćwiczeń) wspólnych dla wszystkich grup danej formy zajęć)

Wykład (15 godzin)

Literatura: *Należy wskazać wykaz lektur i innych materiałów obowiązujących do zaliczenia zajęć.*

Literatura podstawowa:

- Babbie, E. (2004). *Badania społeczne w praktyce*. Warszawa: PWN.
- Kubinowski, D., Nowak, M. (red.) (2006). *Metodologia pedagogiki zorientowanej humanistycznie*. Kraków: "Impuls".
- Lukenchuk, A. (ed.) (2011). *Paradigms of research for the 21st century. Perspectives and examples from practice*. New York, Washington, Bern, Frankfurt, Berlin, Brussels, Vienna, Oxford: Peter Lang.
- McLaughlin, H. (2011). *Understanding Social Work Research*. SAGE.
- Palka, S. (2006). *Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna*. Gdańsk: GWP.
- Palka, S. (red.) (2010). *Podstawy metodologii badań w pedagogice*. Gdańsk: GWP.
- Palka, S. (2018). *Wiązanie podejść metodologicznych w pedagogice teoretyczno-praktycznej*. Kraków: „Impuls”.
- Pilch, T., Bauman T. (2001). *Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe*. Warszawa: "Żak".
- Rubacha, K. (2008). *Metodologia badań nad edukacją*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Literatura uzupełniająca:

- Bauman, T. (red.) (2013). *Praktyka badań pedagogicznych*. Karków: "Impuls".
- Palaiologou, I., Needham, D., Male, T. (2016). *Doing research in education. Theory and practice*. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: SAGE.

Efekty kształcenia/Efekty uczenia się wraz ze sposobem ich weryfikacji:

Należy zdefiniować oczekiwane efekty kształcenia/efekty uczenia się (dla formy zajęć – wybrać właściwe z części A) oraz podać metody sprawdzania, czy zakładane efekty kształcenia zostały osiągnięte. Przykładowe sposoby weryfikacji efektów kształcenia: egzamin ustny lub pisemny; zaliczenie ustne lub pisemne; kolokwium; test kontrolny; projekty i ćwiczenia praktyczne/laboratoryjne; esej/wypracowanie; referat; prezentacja; praca semestralna/roczna/dyplomowa; praktyki; ocena aktywności w trakcie zajęć; ocena efektów pracy zespołowej.

Studentka/Student:

- wyjaśnia znaczenie podstawowych terminów z zakresu metodologii badań społecznych (sposób weryfikacji: egzamin pisemny);
- wymienia i charakteryzuje elementy projektu badawczego (sposób weryfikacji: egzamin pisemny);
- wymienia i opisuje podstawowe cechy badań ilościowych i jakościowych (sposób weryfikacji: egzamin pisemny);
- dokonuje charakterystyki wybranych metod badań społecznych (sposób weryfikacji: egzamin pisemny);
- prognozuje skutki procesów i zjawisk społecznych – ustala związki między zmiennymi (sposób weryfikacji: egzamin pisemny);
- wskazuje i dokonuje analizy dylematów etycznych na różnych etapach prowadzenia badań (sposób weryfikacji: egzamin pisemny).

Zakres tematów:

Należy podać opis treści przedmiotu (lista zagadnień, tematów, problemów z uwzględnieniem najnowszych osiągnięć naukowych w dziedzinie nauki związanej z tym przedmiotem).

- 1 Wprowadzenie do przedmiotu. Przedstawienie efektów kształcenia i sposobów ich weryfikacji. Prezentacja literatury przedmiotu. Pojęcie, funkcje, kryteria klasyfikacji i struktura nauki. Pojęcie metodologii nauk i metodologii badań społecznych. Metodologiczne podstawy współczesnych nauk społecznych – orientacja poznawcza pozytywistyczna i humanistyczna – badania ilościowe i jakościowe.
- 2 Etapy badania naukowego w badaniach ilościowych w naukach społecznych. Struktura projektu badawczego w naukach społecznych – przedmiot i cele badań. Istota, rodzaje i właściwości problemów i hipotez badawczych. Procedura formułowania problemów badawczych. Pojęcie i rodzaje zmiennych i wskaźników w naukach społecznych.
- 3 Badania jakościowe w naukach społecznych - istota, rodzaje, wady i zalety. Metody gromadzenia danych. Sposoby wiązania podejścia ilościowego i jakościowego w naukach społecznych. Triangulacja.
- 4 Metody, techniki i narzędzia badawcze w naukach społecznych – pojęcie i rodzaje. Charakterystyka wybranych metod badawczych: monografia instytucji, metoda indywidualnych przypadków, sondaż diagnostyczny, obserwacja.
- 5 Metody statystyczne w naukach społecznych. Podstawowe pojęcia statystyki. Pomiar – istota i właściwości. Rodzaje skal pomiarowych. Prezentacja materiału empirycznego charakteryzującego procesy i zjawiska społeczne. Budowa tabel i wykresów. Opis i interpretacja rozkładu zmiennej: wskaźniki struktury.
- 6 Podstawowe miary statystyczne zmiennych. Obliczanie i interpretacja niektórych miar rozkładu jednozmiennego, charakteryzujących procesy i zjawiska społeczne: średnia arytmetyczna, mediana, dominanta, odchylenie standardowe. Analiza i interpretacja miar, formułowanie wniosków dla praktyki.
- 7 Warsztat naukowy badacza. Wymagania stawiane publikacji naukowej (pracy dyplomowej) – struktura, język, zawartość merytoryczna, strona formalna pracy. Dobór i wykorzystanie źródeł. Przypisy bibliograficzne.
- 8 Etyka w badaniach naukowych.

Metody dydaktyczne: (informacja na temat metod nauczania (np. konsultacje, warsztaty grupowe, projekty, prace terenowe itp.).

Metody dydaktyczne – wykład z elementami dyskusji; metody problemowe; case studies.

Metody i kryteria oceniania:

Należy określić zasady dopuszczenia do egzaminu, sposób i warunki zaliczenia zajęć, łącznie z określeniem zasad zaliczania nieobecności oraz określeniem liczby godzin nieobecności kwalifikujących do niezaliczenia przedmiotu.

Egzamin pisemny składający się z 4 zadań otwartych, problemowych dotyczących treści prezentowanych na wykładzie (np. 'Dokonaj krytycznej oceny...'; 'Uzasadnij swoje stanowisko...')

Za każde zadanie Studentka/Student może otrzymać maksymalnie 5 pkt. (max. 20 pkt.)

55% punktów (11 pkt.) jest wymagane jako minimum do zaliczenia przedmiotu.

Progi punktowe / procentowe potrzebne do uzyskania odpowiedniej oceny:

- poniżej 55% - ocena - 2.0 ndst,
- na oc. - 3.0 dst --- (55% - 64,9%),
- na oc. - 3.5 dst+ --- (65% - 74,9%),
- na oc. - 4.0 db --- (75% - 81,9%),
- na oc. - 4,5 db+ --- (82% - 88,9%),
- na oc. - 5.0 bdb --- (89% - 100%).

Punktacja/oceny:

- 20.00-18.00- bdb (5.0)
- 17.75-16.50 - db+ (4.5)
- 16.25-15.00 - db (4.0)
- 14.75-13.00 - dst+ (3.5)
- 12.75-11.00 - dst (3.0)
- mniej niż 11.00 - ndst (2.0)

Ćwiczenia (30 godzin)

Literatura: *Należy wskazać wykaz lektur i innych materiałów obowiązujących do zaliczenia zajęć.*

Literatura podstawowa:

- Babbie, E. (2004). *Badania społeczne w praktyce*. Warszawa: PWN.
- Kubinowski, D., Nowak, M. (red.) (2006). *Metodologia pedagogiki zorientowanej humanistycznie*. Kraków: "Impuls".
- Lukenchuk, A. (ed.) (2011). *Paradigms of research for the 21st century. Perspectives and examples from practice*. New York, Washington, Bern, Frankfurt, Berlin, Brussels, Vienna, Oxford: Peter Lang.
- McLaughlin, H. (2011). *Understanding Social Work Research*. SAGE.
- Palka, S. (2006). *Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna*. Gdańsk: GWP.
- Palka, S. (red.) (2010). *Podstawy metodologii badań w pedagogice*. Gdańsk: GWP.
- Palka, S. (2018). *Wiązanie podejść metodologicznych w pedagogice teoretyczno-praktycznej*. Kraków: „Impuls”.
- Pilch, T., Bauman T. (2001). *Zasady badań pedagogicznych. Strategie ilościowe i jakościowe*. Warszawa: "Żak".
- Rubacha, K. (2008). *Metodologia badań nad edukacją*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Literatura uzupełniająca:

- Bauman, T. (red.) (2013). *Praktyka badań pedagogicznych*. Karków: "Impuls".
- Palaiologou, I., Needham, D., Male, T. (2016). *Doing research in education. Theory and practice*. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: SAGE.

Efekty kształcenia/Efekty uczenia się wraz ze sposobem ich weryfikacji:

Należy zdefiniować oczekiwane efekty kształcenia/efekty uczenia się (dla formy zajęć – wybrać właściwe z części A) oraz podać metody sprawdzania, czy zakładane efekty kształcenia zostały osiągnięte. Przykładowe sposoby weryfikacji efektów kształcenia: egzamin ustny lub pisemny; zaliczenie ustne lub pisemne; kolokwium; test kontrolny; projekty i ćwiczenia praktyczne/laboratoryjne; esej/wypracowanie; referat; prezentacja; praca semestralna/roczna/dyplomowa; praktyki; ocena aktywności w trakcie zajęć; ocena efektów pracy zespołowej.

Studentka/Student:

- posługuje się terminologią z zakresu metodologii badań (sposób weryfikacji: aktywność w dyskusji; zadania przedmiotowe);
- analizuje i krytycznie ocenia projekty badawcze (sposób weryfikacji: zadanie przedmiotowe);
- opisuje i rozróżnia metody, techniki i narzędzia pozyskiwania danych stosowane w naukach społecznych (sposób weryfikacji: zadanie przedmiotowe);
- przedstawia zmienne charakteryzujące procesy i zjawiska społeczne w postaci tabelarycznej i graficznej, wykonuje ich analizę na podstawie wskaźników procentowych (sposób weryfikacji: zadanie przedmiotowe);
- opisuje i analizuje rozkład zmiennych ilościowych charakteryzujących procesy i zjawiska społeczne (sposób weryfikacji: zadanie przedmiotowe);
- posiada umiejętności w zakresie przygotowywania projektu badawczego (sposób weryfikacji: wykonanie zespołowo projektu badawczego);
- posiada świadomość profesjonalnego postępowania, odpowiedzialności za projektowane działanie, jego realizację, interpretację wyników i proponowane zmiany (sposób weryfikacji: na podstawie wykonywanych zadań przedmiotowych).

Zakres tematów:

Należy podać opis treści przedmiotu (lista zagadnień, tematów, problemów z uwzględnieniem najnowszych osiągnięć naukowych w dziedzinie nauki związanej z tym przedmiotem).

1 Omówienie zakładanych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu, podstawowej literatury przedmiotu i określenie sposobów oceny wiedzy, umiejętności i kompetencji nabywanych w toku zajęć. Analiza zagadnień ogólnometodologicznych – wyjaśnienie znaczenia podstawowych terminów stosowanych w metodologii badań społecznych.

2 Empiryczne badania ilościowe i jakościowe - podstawowe założenia, cele, różnice, sposoby gromadzenia danych. Wiązanie badań ilościowych z jakościowymi.

3 Projekt badawczy w naukach społecznych. Określanie przedmiotu i celów badań. Formułowanie przykładów problemów i hipotez badawczych, ustalanie zmiennych i wskaźników. Analiza i krytyczna ocena przedstawionych przykładów projektów badawczych.

4 Gromadzenie materiału badawczego. Metody, techniki i narzędzia badawcze w naukach społecznych – pojęcie i rodzaje.

Charakterystyka wybranych metod, technik i narzędzi badawczych: eksperyment, monografia instytucji, metoda indywidualnych przypadków, sondaż diagnostyczny, obserwacja, wywiad, kwestionariusz ankiety. Ich istota, charakterystyka, wady, zalety i najczęściej popełniane błędy podczas stosowania.

5 Budowa tabel i wykresów. Analiza zmiennych zawartych w tabeli, charakteryzujących procesy i zjawiska społeczne, na podstawie wskaźników procentowych.

6 Obliczanie i interpretacja miar rozkładu jednozmiennego, charakteryzujących procesy i zjawiska społeczne – średniej arytmetycznej, mediany, dominanty, odchylenia standardowego.

7. Warsztat naukowy badacza. Wymagania stawiane publikacji naukowej (pracy dyplomowej) – struktura, język, zawartość merytoryczna, strona formalna pracy. Dobór i wykorzystanie źródeł. Przypisy bibliograficzne.

Metody dydaktyczne: (informacja na temat metod nauczania (np. konsultacje, warsztaty grupowe, projekty, prace terenowe itp.).

Metody aktywizujące, problemowe, case studies

Metody i kryteria oceniania:

Należy określić zasady dopuszczenia do egzaminu, sposób i warunki zaliczenia zajęć, łącznie z określeniem zasad zaliczania nieobecności oraz określeniem liczby godzin nieobecności kwalifikujących do niezaliczenia przedmiotu.

Zaliczenie ćwiczeń na ocenę, na podstawie wyników punktowych uzyskanych przez Studentkę/Studenta za:

- wykonanie zadań przedmiotowych indywidualnych i zespołowych (7 zadań po 5 punktów – maks. 35 pkt);

- opracowanie i przedstawienie na forum grupy zespołowego projektu badawczego - maks. 20 pkt.

Razem: 55 pkt.

Ilość punktów wymagana do zaliczenia ćwiczeń: 30.25 pkt., czyli 55% maksymalnej liczby punktów (55 pkt.) możliwych do zdobycia za wykonanie zadań przedmiotowych i projektu badawczego.

Progi punktowe / procentowe potrzebne do uzyskania odpowiedniej oceny:

- poniżej 55% - ocena - 2.0 ndst,

- na oc. - 3.0 dst --- (55% - 64,9%),

- na oc. - 3.5 dst+ --- (65% - 74,9%),

- na oc. - 4.0 db --- (75% - 81,9%),

- na oc. - 4,5 db+ --- (82% - 88,9%),

- na oc. - 5.0 bdb --- (89% - 100%).

Punktacja/oceny:

55.00-49.00 – bdb (5.0)

48.75-45.00 – db+ (4.5)

44.75-41.25 – db (4.0)

41.00-35.75 – dst+ (3.5)

35.50-30.25 – dst

mniej niż 30.25 – ndst

Prowadzący:

.....
data opracowania

.....
tytuł/stopień, imię i nazwisko